

Verksamhetsberättelse 2023

för Hovrätten över Skåne och Blekinge

HOVRÄTTEN ÖVER SKÅNE OCH BLEKINGE

SVERIGES DOMSTOLAR

Hovrättens huvuduppgift är att pröva överklaganden av avgöranden från tingsrätterna inom hovrättens domkrets (Skåne och Blekinge). Andra viktiga uppgifter är att utbilda jurister till domare och att avge yttranden till regeringen över förslag till ny lagstiftning.

Hovrätten över Skåne och Blekinge

Postadress: Box 846, 201 80 Malmö

Besöksadress: Hovrättstorget 1, 211 18 Malmö

E-post: hovratten.skaneblekinge@dom.se

www.domstol.se/hovratten-over-skane-och-blekinge

INNEHÅLL

HOVRÄTTSPRESIDENTEN HAR ORDET	5
HOVRÄTTENS NYA MEDARBETARE	6
VERKSAMHETSUTVECKLING FORTSATT DIGITALISERING I MÅLVERKSAMHETEN	10
EN ATTRAKTIV ARBETSPLATS	15
SAMVERKAN MED TINGSRÄTTERNA	20
HOVRÄTTEN INLEDDE SKOLPROJEKT	22
HOVRÄTTEN BYGGER OM	24
UPPFÖLJNING OCH ANALYS AV 2023 ÅRS RESULTAT	26
UPPMÄRKSAMMADE MÅL I HOVRÄTTEN	30
HOVRÄTTENS BIDRAG TILL RÄTTSUTVECKLINGEN	36
HOVRÄTTSÅRET 2023 I KORTHET	39

*Hovrättspresident
Ylva Norling Jönsson*

HOVRÄTTSPRESIDENTEN HAR ORDET

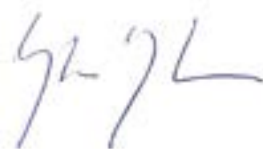
Det är med stor glädje och stolthet som jag blickar tillbaka på det gångna året. Verksamhetsberättelsen beskriver en effektiv domstol med en mycket hög målavverkning.

Under året har vi avgjort mer än 5 000 mål. Många mål uppmärksammas i media och flera av dem gäller frågor där hovrättens avgöranden bidrar till rättsutvecklingen. Men för den skull kan vi inte luta oss tillbaka och fortsätta som vi alltid har gjort.

Tiderna förändras och vår verksamhet måste utvecklas i takt med tiden. Jag är angelägen om att vi ska ha en god dialog och mån om att behålla det öppna klimat och den goda arbetsmiljö som jag tycker präglar Hovrätten över Skåne och Blekinge. Trots den höga måltillströmningen har vi tillsammans skapat tid och tillfällen att höja blicken och reflektera över domstolens roll

i samhället och domstolens betydelse för demokratin och rättsstaten. Detta har utmynnat i olika interna och externa aktiviteter.

Hoppas att du läser vidare och tar del av vår beskrivning av verksamhetsåret 2023!

Ylva Norling Jönsson
Hovrättspresident

HOVRÄTTENS NYA MEDARBETARE

På hovrätten arbetar cirka 115 personer och vi får varje år nya medarbetare, inte minst med anledning av domarbanan. I takt med måltillströmningen har vi dessutom utökat vår personalstyrka och har de senaste åren gått från att vara 29 ordinarie domare till 35. Därtill har antalet fiskalsplatser ökat och vi har även blivit fler medarbetare på handläggarsidan.

Nya vice ordföranden och hovrättsråd

I början av året fick hovrätten nya domare. Den 1 februari tillträdde Bo-Göran Ohlsson som hovrättsråd. Bo-Göran Ohlsson kom närmast från en tjänst som rådmän vid Helsingborgs tingsrätt. Den 6 februari tillträdde Ann-Louise Roos, Niklas Ljunggren och Karin Mårtensson som hovrättsråd tillika vice ordföranden samt Maria Anvin som hovrättsråd. Samtliga fyra hade tidigare varit rådmän vid Malmö tingsrätt.

Nya adjungerade råd

Vi har under året fått två nya adjungerade råd, Samuel Lundberg och Axel Berg. Samuel Lundberg arbetade tidigare som kronofogde och Axel Berg som advokat. Samuel Lundberg fortsatte under hösten sin adjungering på Kristianstads tingsrätt, och Axel Berg ska under våren 2024 vidare till Helsingborgs tingsrätt.

Fiskalsantagningen

Hovrätten fortsätter att locka skickliga jurister till domarbanan och även under 2023 har söktrycket varit stort. Under året började 18 nya fiskaler.

Nya domstolshandläggare

Under året har inte mindre än åtta nya domstolshandläggare börjat på hovrätten, nämligen Olle Nilsson, Karolina Gustafsson, Ann Nilsson Michelle Kvärre, Maria Wallin, Charlotta Cronqvist, Albin Christensson och Katja Dahlström.

Ny administrativ personal

Under våren utnämndes vår administrativa assessor Karolina Mellstrand som rådmän i Malmö tingsrätt och den 15 augusti tillträdde Christina Söderbäck Hedén som ny administrativ assessor. Christina Söderbäck Hedén är domarutbildad i skånska hovrätten och kom närmast från en ►

Ann-Louise Roos
utdeltas utmärkelser
"För nit och redlighet
i rikets tjänst"

Handwritten signature
2011-09-05

tjänst som utredningssekreterare på Regeringskansliet.

Hovrätten har under året även anställt en regional arkivarie, Patrik Persson. Patrik Persson har sin grundanställning i hovrätten men tjänstgör även på Helsingborgs tingsrätt.

Även vår växel har fått nya medarbetare. Sarah Stoor började som växelhandläggare den 9 januari. Den 1 december började Felicia Gordin som växelhandläggare. Felicia Gordin ersatte då Katja Dahlström som gick vidare inom hovrätten till en tjänst som domstolshandläggare,

Under sommaren arbetade sex sommarnotarier på hovrätten.

Hovrätten har under året tagit emot processrättsstudenter och juriststudenter från Lunds universitet för arbetsplatsanknytningsarbete (APU-praktik).

*Domstolshandläggaren
Emma Persson och
handläggarchefen
Linda Nordvall*

VERKSAMHETSUTVECKLING FORTSATT DIGITALISERING I MÅLVERKSAMHETEN

Hovrättens övergripande målsättning är att ha en effektiv och rättssäker målhantering. För att förbättra och bibehålla kvalitet och effektivitet krävs ständig verksamhetsutveckling.

Det digitala arbetssättet

IT- och digitaliseringsfrågorna är fortsatt centrala i hovrättens verksamhetsutveckling. Digitaliseringen av hovrättens verksamhet syftar ytterst till att säkerställa ett högt förtroende hos allmänheten, göra det enklare för allmänhet och parter i deras kontakter med myndigheten samt förbättra såväl kvaliteten som effektiviteten i domstolens verksamhet.

Under 2023 har vi fortsatt vårt arbete med att ytterligare digitalisera målhanteringen. Bland annat har vi nu en digital beredning i fler mål än tidigare. Hovrätten har sedan tidigare ett digitalt arbetssätt för granskning och justering av domar och beslut och vi förbereder oss nu för att under 2024 införa elektroniska signaturer av våra avgöranden.

En ny IT-organisation

En ökad digitalisering och nya digitala hjälpmedel och arbetssätt har medfört ett ökat behov av stöd och kompetensutveckling i frågor relaterade till IT och digitalisering. För att möta detta

behov har hovrätten sedan den 1 december en ny IT-organisation. En av våra ordningsvakter, Jonas Schön, har fått en ny tjänst som IT-administratör. Han kommer tillsammans med vår systemadministratör, Magnus Asteman, att ansvara för IT-stödet till medarbetarna. Vår telefonichef, Ulrika Lindgren, har fått ett förordnande som IT-ansvarig och har i denna roll det övergripande ansvaret för hovrättens IT-frågor. I sin nya roll har hon även ansvar för den IT-relaterade kompetensutvecklingen för hovrättens medarbetare.

Sedan tidigare är tre av hovrättens medarbetare förordnade som IT-stödjare. IT-stödjarna har till uppgift att stötta sina kollegor i den dagliga datoranvändningen, främst vad gäller Vera och DiBa.

Rekommendationer för domskrivning

Under våren 2022 antog hovrättens ledningsgrupp hovrättens rekommendationer för domskrivning. Domskrivningsgruppen har under året uppdaterat och anpassat hovrättens autotexter så att de överensstämmer med de nya rekommendationerna. ►

*Servicechefen Dan Göthed
övervakar utrymningsövning*

Övning och samverkan ökar säkerheten

Hovrätten har under året arbetat aktivt med säkerhetsrelaterade frågor. Som ett led i detta arbete har vi utökat och förbättrat vår samverkan med Åklagarmyndigheten, räddningstjänsten, Polismyndigheten och Kriminalvården. Under året har hovrättens säkerhetschef och biträdande säkerhetschef haft flera samverkansmöten med nämnda myndigheter för att diskutera frågor kring säkerhet i våra lokaler, utrymning, brandskydd och transport av frihetsberövade. De har också haft möten med säkerhetsansvariga på tingsrätterna i vår domkrets.

Under våren genomfördes en större utrymningsövning i samarbete med Kriminalvården, räddningstjänsten och polisen. Under övningen fick räddningstjänsten testa sin förmåga att utrymma rökfyllda häktesceller i vår fastighet medan hovrättens personal fick öva på att utrymma snabbt och effektivt i enlighet med våra rutiner. Övningen gick bra och hovrättens personal fick med beröm godkänt av räddningstjänstens insatsledare.

Hovrättens krisledningsgrupp har under året genomfört en krisövning. Under övningen fick krisledningsgruppen träna på att hantera olika scenarion som skulle kunna uppstå på hovrätten, såsom avstängt vatten på grund av en större vattenläcka i Malmö, ett längre avbrott i nätverket och hantering av självmordsbenägna personer.

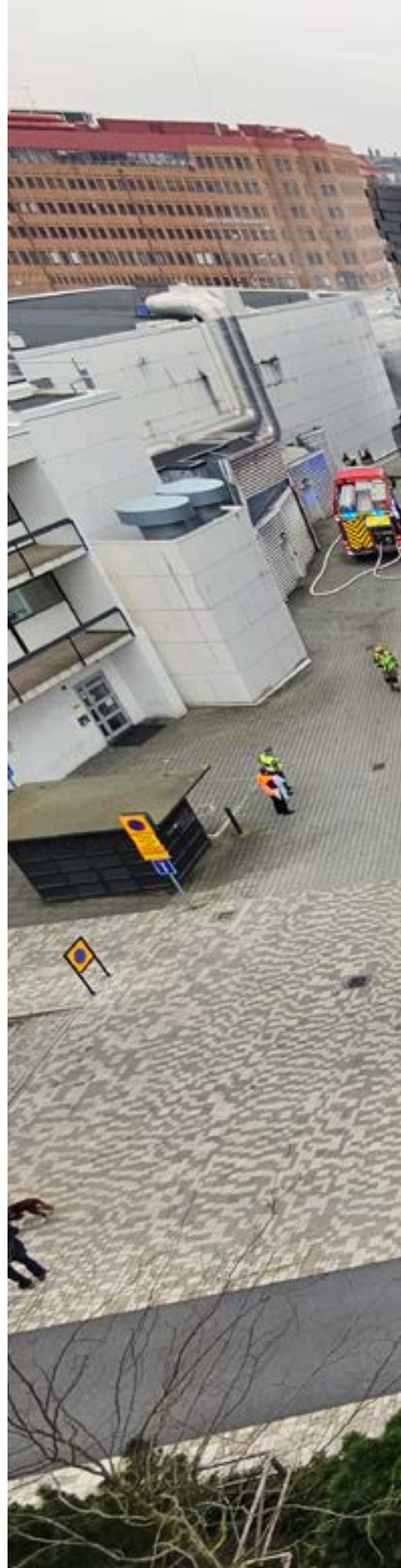
Vi fortsätter utveckla kommunikationsarbetet

Att vi har en välfungerande intern kommunikation är en grundförutsättning för att skapa samsyn gällande verksamhetens mål och bidrar till engagerade, delaktiga och ansvarstagande medarbetare. En välfungerande extern kommunikation är viktig för att skapa förståelse för vår verksamhet och öka allmänhetens förtroende för domstolen. Hovrätten har fortsatt utveckla kommunikationen under 2023.

Hovrätten började finnas på sociala medier 2021 och närvaron har fortsatt under 2023. På LinkedIn har hovrätten publicerat 21 inlägg. Det som fått flest visningar var ett inlägg som uppmärksammade och gratulerade de senast godkända assessorerna. Det inlägget fick 5 690 visningar. Hovrätten har även publicerat 24 inlägg på Twitter, främst länkar till pressmeddelanden.

Hovrätten har en tradition av att domarna låter publicera väl-skrivna pressmeddelanden i uppmärksammade mål. Totalt 22 pressmeddelanden publicerades under 2023.

Under 2023 publicerades 1 562 nyheter om hovrätten enligt det statistikverktyg Sveriges Domstolar använder. Det är en minskning med 11 procent jämfört med året innan då hovrätten förekom i 1 755 nyheter. Den mest frekventa källan var HD/Sydsvenskan.

*Polis, räddningstjänst och kriminalvården deltar i
hovrättens utrymningsövning.*

Handläggarchefen Linda Nordvall
tog emot utmärkelsen Årets chef
av fackförbundet ST.

EN ATTRAKTIV ARBETSPLATS

Hovrätten vill vara en arbetsplats som attraherar, utvecklar och behåller den bästa kompetensen. Medarbetare ska vara engagerade och goda förebilder för verksamheten. Arbetsmiljön ska vara anpassad för verksamheten och det moderna arbetslivet.

De genomförda rekryteringarna under året visar att hovrätten är en attraktiv arbetsplats och att det inte är svårt att rekrytera kvalificerad personal.

Årets chef jobbar på hovrätten

I december tilldelades en av våra handläggarchefer Linda Nordvall utmärkelsen årets chef av fackförbundet ST. Varje år kan medlemmar i ST skicka in nomineringar till årets chef. I den vinnande motiveringen skriver medarbetarna att Linda är värd att uppmärksammas för sitt ledarskap. "Linda har lyckats skapa en plats där vi ser varandra, tar hand om varandra, skrattar tillsammans och löser svåra utmaningar ihop på ett exemplariskt sätt".

Kompetensförsörjning

Att domaryrket är attraktivt är centralt för möjligheten att attrahera, rekrytera och behålla de skickligaste och för domaryrket mest lämpade juristerna. Det är också viktigt att den särskilda domarutbildningen är ett attraktivt karriärval för unga jurister.

Av hovrättens verksamhetsplan framgår att vi vill attrahera, utveckla och behålla den bästa kompetensen och arbeta för en långsiktig och stabil kompetensförsörjning. Under året har hovrätten genomfört flera aktiviteter riktade till våra yngre jurister på domarbanan.

I våras bjöd hovrätten in tingsnotarierna i domkretsen på en informationsträff med efterföljande mingel där några av hovrättens fiskaler och tf. assessorer berättade om domarbanan och domaryrket.

I juni gjorde representanter från Domarnämnden ett uppskattat besök på hovrätten. Inbjudna till föreläsningen var våra tf. assessorer och assessorer som bland annat fick svar på hur Domarnämnden fungerar, hur ett sammanträde går till och hur meritvärdet för olika yrkeserfarenheter egentligen avgörs.

Under hösten deltog hovrätten på JiA-dagarna som arrangeras av Juridiska Föreningen i Lund och är en möjlighet för juriststudenter att möta framtida arbetsgivare. Representanter från hovrätten var på plats i Sveriges Domstolars monter där studenterna kunde ställa frågor om domarutbildningen och hur det är att arbeta inom Sveriges domstolar. Dessutom erbjöd hovrätten kontaktsamtal där några studenter fick möjlighet till fördjupade samtal om vilka arbeten som finns inom Sveriges Domstolar både under och efter studietiden.

Hovrättens alumniverksamhet, som riktar sig till de som är domarutbildade hos oss och som är yrkesverksamma jurister, har fortsatt under året. Syftet med verksamheten är att hålla kontakt

Tf. assessorn Johanna Petersén Stark och administrativa assessorn Christina Söderbäck Hedén på JiA-mässan.

Domstolarnas monter på JiA-mässan var populär bland studenterna.

med utflugna assessorer och skapa gemenskap mellan domarutbildade jurister från vår hovrätt. I våras var det premiär för den allra första alumniträffen. Runt åttio personer samlades i hovrätten för att mingla, äta libanesisk buffé och lyssna på senaste nytt från hovrätten. Det blev en väldigt lyckad träff och många lovord hördes från deltagarna.

I slutet av november bjöds samtliga tingsfiskaler in till hovrätten på en utbildningseftermiddag där vi bland annat diskuterade domsskrivning och ordföranderollen. Dagen avslutades med en after work.

Kompetensutveckling

Under året har olika utbildningsinsatser riktade till hela eller delar av personalen genomförts. Nedan nämns några exempel.

Våra vice ordförande har informerat om ny praxis och lagstiftning vid flera tillfällen.

Under året har våra fiskaler fått utbildning i

bland annat osjälvständiga brottsformer och ansvarsfrihetsgrunder, ekobrott, insolvensrätt samt ordning och säkerhet i domstol.

Hovrättens chefer har under året träffats och diskuterat olika frågor med anknytning till ledarskap. På vårens chefs- och ledarskapsdag höll Louise Bringselius ett föredrag om tillitsbaserat ledarskap.

Höstens utbildningseftermiddag ägnades åt IT-säkerhet. Under eftermiddagen berättade Hanna Linderstål från Earhart Business Protection för oss om påverkanskampanjer på tiktok, vad smarta dammsugare och högtalare egentligen kan samla för information samt hur vi på bästa sätt ska kunna minimera riskerna för virtuella hot och cyberangrepp. Föreläsningen följdes upp med diskussioner om IT-säkerhet på en efterföljande APT.

I höstas var hovrätten värd för en regional praxisdiskussion för samtliga domare i Skåne och Blekinge. Under dagen fick deltagarna inledningsvis

lyssna till en föreläsning av Simon Andersson, docent och universitetslektor vid Stockholms universitet, om bland annat beviskravet sannolika skäl och vissa aspekter av häktningsskäl. Därefter följde gruppdiskussioner om restriktioner och barnpornografibrott.

Under året har erfarenhetsutbytet mellan domstolshandläggarna på målavdelningarna och registratorsexpeditionen fortsatt på så sätt att handläggarna har "prygt" på varandras enheter. För att ytterligare öka förståelsen av målens handläggning efter registreringen har domstolshandläggare på registratorsexpeditionen "adopterat" särskilda mål som de har fått följa under hela målets handläggning.

Utöver ovanstående ingår flera medarbetare i olika nätverk eller har genomgått utbildningar i Domstolsakademien eller Domstolsverkets regi under året. Många av våra medarbetare undervisar även själva på Domstolsakademins utbildningar.

Informationsmöten och arbetsplatsträffar

Presidenten har haft digitala informationsmöten varannan vecka när det inte har varit semesterperiod. En inspelad version av mötet har funnits tillgängligt på intranätet under en vecka efter sändningen. Vi har också haft regelbundna avdelningsmöten i samband med fredagsfrukosten.

Vi har haft flera arbetsplatsträffar under året där externt bemötande, verksamhetsplanering, hantering av stora brottmål, säkerhetsfrågor och IT-säkerhet har diskuterats. Under året har också regelbundna samverkansmöten hållits.

Presidenten har haft möten med hovrättens fiskaler, tf. assessorer samt representanter från Yngreföreningen. Vid dessa möten har bland annat domarbanan, förberedelsen inför tingsrättstiden, arbetsbelastning och utbildningsbehov diskuterats.

Personalaktiviteter

Hovrätten vill vara en trivsamt arbetsplats där vi alla känner arbetsglädje. Vi har genomfört flera trivselaktiviteter under året, bland annat after works och avdelningsvisa julavslutningar.

Vårt nystartade idrottsutskott har under året startat en löpargrupp och arrangerade i våras en

bordtennisturnering. Efter ett antal spännande gruppspelsmatcher hölls finalerna inför stor publik på hovrättens sommaravslutning. Under hösten ordnade idrottsutskottet en stegtävling, och på vår julavslutning i december kunde avdelning 1 koras som vinnare av denna.

Nicolas Lunabba har skrivit romaren Blir du ledsen om jag dör?, sommarpratad i P1 och tilldelats Svenska Martin Luther King-priset. Och nu har han även varit gästföreläsare i hovrätten. Hela lunchrummet var fullsatt när Nicolas Lunabba besökte hovrätten för att berätta om sin bok och sitt arbete som verksamhetsansvarig för organisationen Helamalmö.

Den 11 maj höll journalisten Joakim Palmkvist en lunchföreläsning i hovrätten om hur han och andra journalister bevakar stora brottmål. Joakim Palmkvist arbetar sedan många år tillbaka som kriminalreporter på Sydsvenskan och han har även skrivit sex böcker som alla handlar om olika rättsfall.

Den 9 juni firade vi den kommande sommaren med en våravslutning. De som hade fyllt jämnt under våren uppvaktades med blommor och gåva. Dessutom tilldelades allas vår bibliotekarie Dag Johannesson NOR. Efter mingel och snittar var det dags att kora hovrättens allra första pingismästare.

På vår Friskvårdseftermiddag i september åkte vi till Bulltofta rekreatiomsområde. Väl där kunde vi i fantastiskt väder delta i olika friskvårdsaktiviteter som t.ex. styrketräning i utegymmet, powerwalk med stationsstyrka, bangolf och mindfulness.

I november samlades hovrättens domstolshandläggare i Malmös nya domstolsbyggnad. Under eftermiddagen fick handläggarna lyssna på förvaltningsrättens lagman Johan Sjöö som berättade om spionage. Hovrättsrådet Anna Tansjö höll en föreläsning om sekretess innan eftermiddagen avslutades med en rundvandring i lokalerna.

Även växelhandläggarna har haft en utvecklings- eftermiddag, även den i Malmös nya domstolsbyggnad. Handläggarchefen Pontus Viklund berättade om arbetet som domstolshandläggare på Malmö tingsrätt. Därefter ägnades eftermiddagen åt teambuilding.

Bibliotekarien Dag Johannesson dömde finalen i hovrättens pingisturnering.

Även hovrättens målavdelningar har haft utvecklingseftermiddagar under året.

Som ett led i vårt förebyggande friskvårdsarbete har samtliga medarbetare under hösten erbjudits hälsokontroller genom företagshälsovården.

Den 10 november hölls vår traditionsenliga Gåsamiddag. Som vanligt bistod Yngreföreningen med toastmaster och musik.

I början av december samlades våra ordinarie domare på en domardag. Under eftermiddagen diskuterades bland annat vår nya IT-organisation och domarnas behov av IT-stöd, hantering av tvistemål samt frågan om utökat provningstillstånd i hovrätten.

Året avslutades med traditionsenligt luciatåg av Culpakören och julavslutning med jultallrik.

Hovrättsfiskalen Zorba Hållsten och administrativa direktören Emma Regnér korades till pingismästare.

SAMVERKAN MED TINGSRÄTTERNA

Hovrätten har under året fortsatt att arbeta för en ökad samverkan mellan hovrätten och tingsrätterna i domkretsen. Vid två tillfällen under året har presidenten bjudit in tingsrättslagmännen till hovrätten. Vid dessa möten diskuterades bland annat fiskalsantagningen, skolprojektet, säkerhetsfrågor och regional samverkan kring vissa administrativa funktioner.

I januari besökte delar av ledningsgruppen Ystads tingsrätt för att berätta om bland annat hovrättens verksamhet och domarbanan för medarbetarna på tingsrätten som också fick möjlighet att ställa frågor om hovrätten och vår verksamhet. I samma syfte besökte hovrättens ledningsgrupp i höstas Blekinge tingsrätt. Ett trevligt inslag där var att träffa tingsfiskalen Carl Lewenhagen, som är den första tingsfiskalen i Blekinge tingsrätt på många år.

I våras anordnade hovrätten ett regionalt chefsdomarinternat. Förutom presidenten deltog hovrättslagmännen samt tingsrätternas lagmän och chefsrådmän. Under mötet diskuterades bland annat fiskalsrekryteringen, säkerhetsarbetet och regional samverkan.

Ett regionalt domarinternat

Under hösten bjöd hovrätten in samtliga ordinarie domare vid tingsrätter och hovrätt till ett regionalt domarinternat med temat "Starka, stolta och oberoende domare". Under två dagar fick de över hundra domarna möjlighet att träffas och förkovra sig gällande aktuella ämnen. Efter att

presidenten hälsat välkomna höll justitieminister Gunnar Strömmer ett digitalt inledningsanförande där han tog fasta på vikten av att ha just starka och oberoende domare i Sverige.

Ett uppskattat och gripande inslag var ett besök av Dorota Zabłudowska från det polska domarförbundet. Dorota berättade om domarnas situation i Polen, hur lagarna ändrats så att regeringspartiet och dess allierade skaffat sig åtalsimmunitet i praktiken. Hon visade även en film från protestmarschen då polska domare, tillsammans med domare från flera andra europeiska länder gjorde gemensam sak och demonstrerade på Warszawas gator. "När grannens hus brinner hjälper man till att släcka. Både för att man vill hjälpa sin granne men också för att hindra elden från att sprida sig till sitt eget hus", förklarade en domare i filmen.

Gunilla Arph-Malmberg vid Ekobrottsmyndigheten och Maja Kullinger vid Eurojust i Haag, berättade om Eurojust och internationellt straffrättsligt samarbete. De tipsade om att inte bara

Dorota Zabłudowska pratar om situationen i Polen

åklagare kan ha nytta av deras hjälp utan även domstolar som snabbt behöver lösa svårigheter med att till exempel höra vittnen i andra europeiska länder.

Den andra dagen inleddes med en inblick i artificiell intelligens. Charlotta Kronblad, Chalmers tekniska högskola, pratade kring AI och gav svaren till frågorna "vad är AI egentligen?" och "vad får det för konsekvenser för domaryrket?".

Därefter modererade presidenten en paneldiskussion med seniora åklagaren Lisa dos Santos, advokaten Kristoffer Ståhl och journalisten Oisín Cantwell. Temat var "Utmaningar med framtidens brottmål".

Hovrätten tog fram en egen design för det regionala domarinternatet

HOVRÄTTEN INLEDDE SKOLPROJEKT

Idén kom efter att medarbetarna tagit del av rapporten "Aldrig hört ordet...vadå rättsstat?" från stiftelsen Rättsfonden. Rapporten visade att en stor del av gymnasieskolornas avgångselever inte förstod skillnaderna mellan en liberal demokrati och ett illiberalt statsskick.

Skolprojektet består av fyra olika delar. Under hösten 2023 har hovrätten erbjudit skolbesök hos gymnasieskolor i Malmö och har hunnit med cirka 15 besök. Besöken består av en föreläsning om bland annat domares oberoende, hur lagar styr domstolarna, några grundläggande rättsprinciper och brukar avslutas med en frågestund.

Hovrätten har inlett ett samarbete med lärarutbildningen på Malmö universitet. Hovrätten ska hålla föreläsningar och seminarier för lärarstudenterna. Genom att ge de framtida lärarna en så bra grund som möjligt tror vi att deras kommande elever också får bättre förutsättningar för att förstå domstolens roll.

Hovrätten har börjat spela in ett antal filmer om olika ämnen som berör domstolen, rättsstaten och demokrati. Filmerna är tänkta att kunna

användas i undervisning eller för den som på egen hand vill lära sig mer.

Dessutom erbjuder hovrätten, liksom tidigare, studiebesök på domstolen.

Samtligt utbildningsmaterial finns samlat på den externa webbplatsen och nås enklast via www.domstol.se/funkar.

Skanna QR-koden
för att komma
direkt till våra
utbildningsmaterial.

*Joakim Westerlund och Emma Regnér föreläser för
studenter på Malmö universitets lärarutbildning*

HOVRÄTTEN BYGGER OM

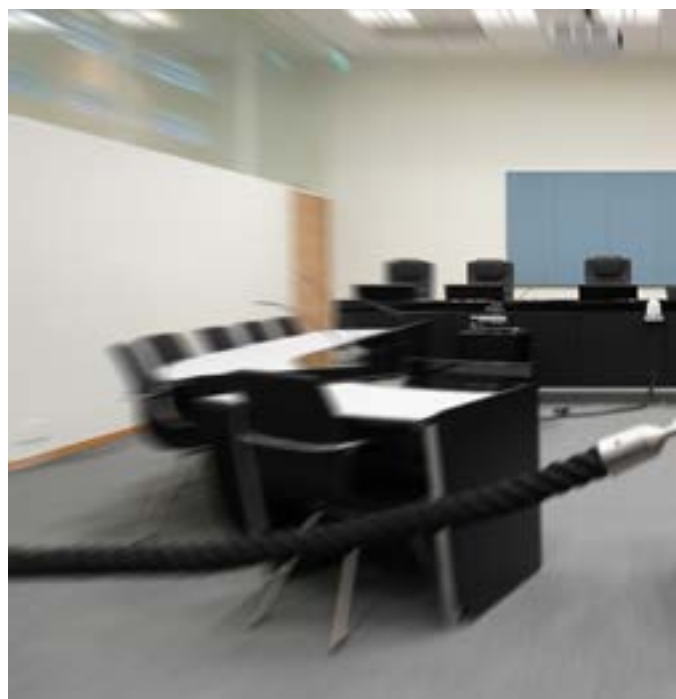
Hovrätten har bedrivit sin verksamhet i nuvarande lokaler sedan 2009. Sedan dess har antalet mål och ärenden som hovrätten hanterar ökat betydligt, och vi har blivit fler medarbetare.

I samband med att Hyres- och arrendenämnden i somras flyttade till den nya domstolsbyggnaden påbörjades därför en ombyggnad av hovrättens lokaler. I december kunde vi inviga våra fem nya hänvisningsrum i Hyres- och arrendenämndens tidigare lokaler på plan 2. Där finns nu också ett fint mötesrum och ett uppehållsrum med pentry för hovrättens nämndemän.

I övrigt kommer ombyggnaden bland annat att innebära följande.

- På plan 1 kommer nuvarande sal 8 och 9 (Hyres- och arrendenämndens gamla salar) slås samman till en ny förhandlingssal.
- På plan 3 får växeln nya lokaler.
- På plan 4 blir det fler kontorsrum och ett nytt mötesrum i delar av biblioteket.

Hela ombyggnaden beräknas vara färdig till midsommar 2024.

*Fem hänvisningsrum
invigdes i december*

*Nya sal 8 står redo
att börja användas*

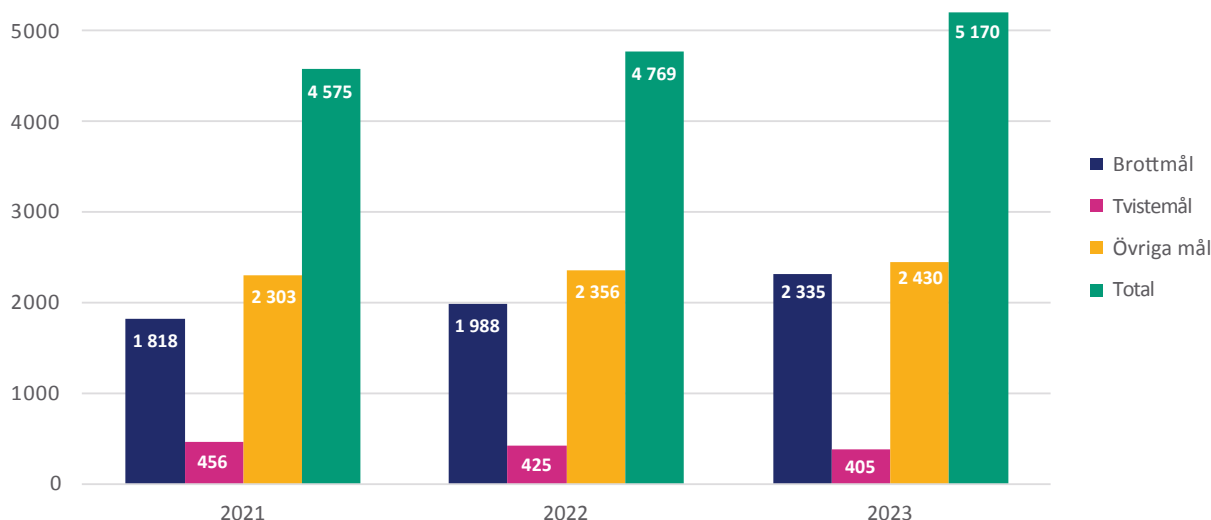
*Husets ventilation
uppgraderas och
en tillbyggnad
görs på taket.*

UPPFÖLJNING OCH ANALYS AV 2023 ÅRS RESULTAT

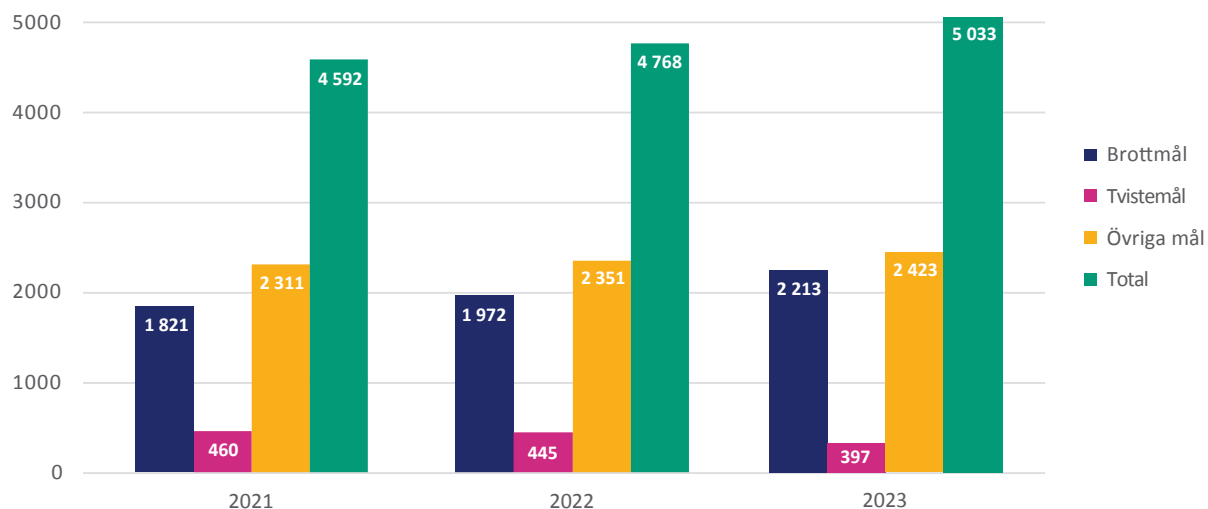
Hovrätten uppfyller regeringens verksamhetsmål.

Måltillströmning, målavverkning och balanserade mål 2021–2023

Tillströmningen av brottmål, tvistemål och övriga mål under de senaste tre åren framgår av diagrammet nedan. Ökningen av antalet inkomna mål fortsatte alltså även under 2023. Antalet inkomna brottmål ökade med 17,5 % i förhållande till 2022 medan tvistemålen minskade med 5 %. Antalet inkomna övriga mål ökade med 8,4 %.

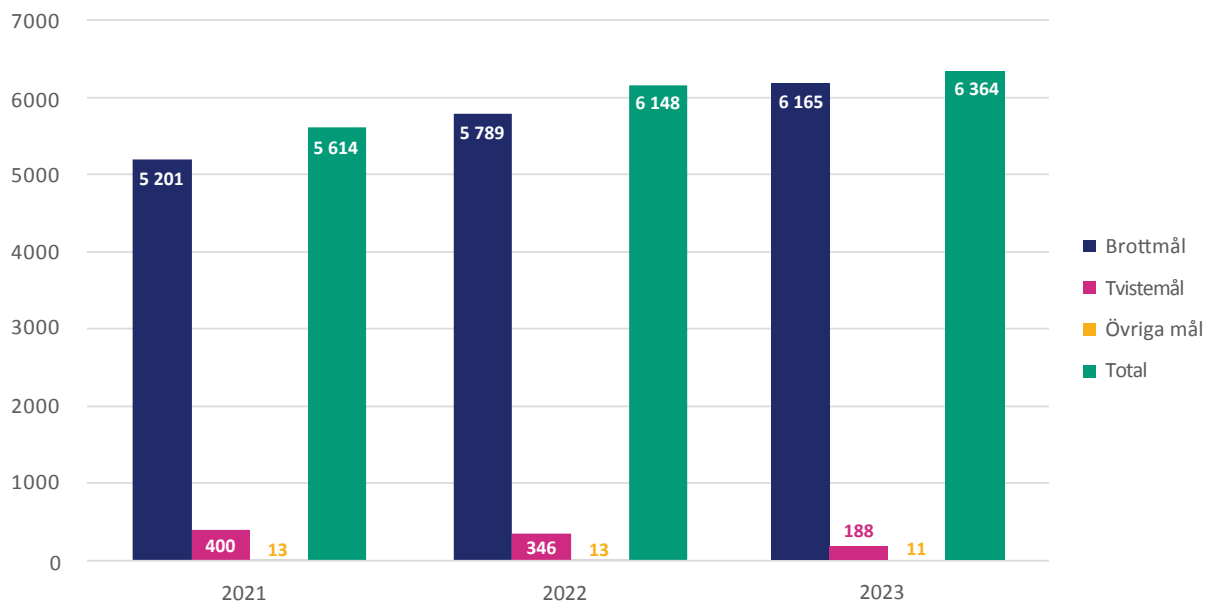
Hovrätten har under de senaste tre åren avgjort följande antal brottmål, tvistemål och övriga mål. Som framgår av tabellen ökade antalet avgjorda brottmål i förhållande till 2022 med 12,2 %. Antalet avgjorda tvistemål minskade med 12 % och avgjorda övriga mål ökade med 3 %.

Antalet balanserade brottmål, tvistemål och övriga mål vid utgången av de senaste tre åren framgår av diagrammet nedan. Antalet balanserade mål ökade alltså med 22 % jämfört med 2022, vilket är en naturligt följd av den relativt stora ökningen av inkomna mål.

Den sammanlagda förhandlingstiden (i timmar) har under de tre senaste åren varit likt diagrammet nedan. Den sammanlagda förhandlingstiden ökade alltså under 2023 med 3,6 % jämfört med 2022.

Uppfyllelse av målen för 2023 avseende omloppstider m.m.

Omloppstider

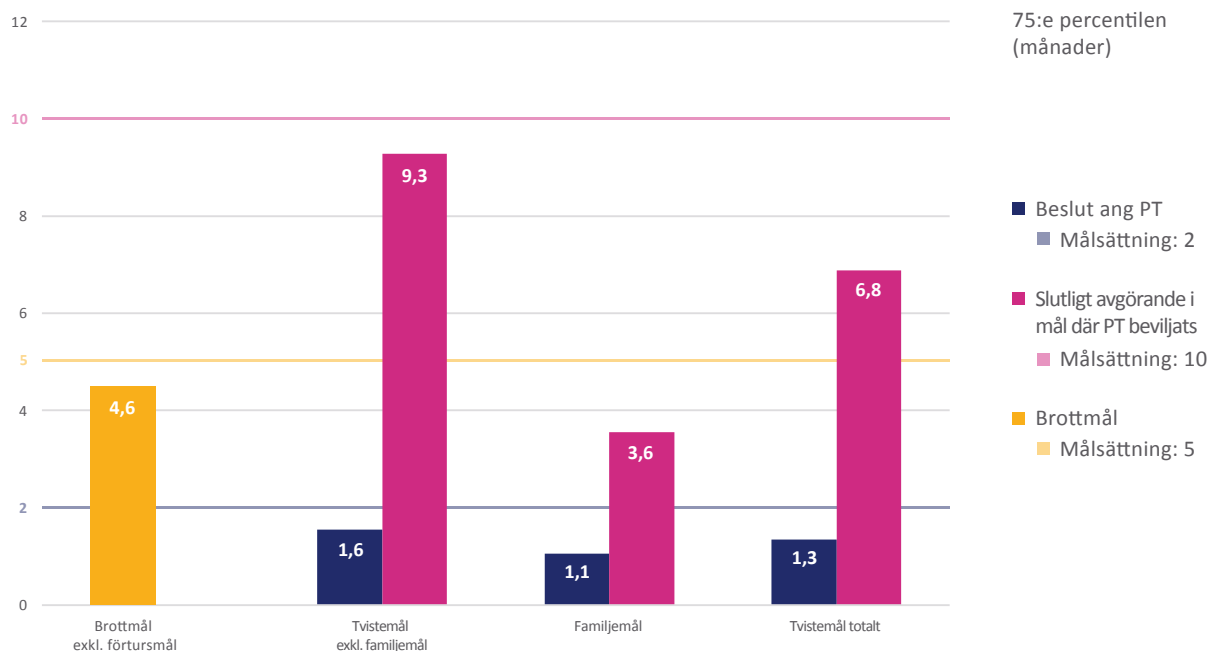
Regeringen har i regleringsbrevet avseende Sveriges Domstolar angett att 75 procent av brottmålen (exklusive förtursmålen) inte ska ta längre tid än fem månader i hovrätt. Beträffande tvistemål ska frågan om prövningstillstånd i 75 procent av målen ta högst två månader att avgöra. I de tvistemål där prövningstillstånd beviljas ska 75 procent av målen ta högst tio månader att avgöra räknat från den tidpunkt då målet kom in till hovrätten.

Hovrättens verksamhetsmål för 2023 avseende omloppstider var att uppfylla regeringens verksamhetsmål för såväl tvistemål som brottmål.

Hovrättens uppfyllelse av regeringens och sina egna målsättningar med avseende på omloppstider framgår av nedanstående diagram.

Hovrätten uppfyllde som enda hovrätt i landet regeringens mål. Vi uppfyllde också för första gången vårt eget satta mål gällande tvistemål exkl. familjemål där PT beviljats. Vid en jämförelse med föregående år har hovrätten dessutom minskat omloppstider i samtliga måltyper förutom brottmål exkl. förtursmål där en ytterst liten ökning skett.

Hovrätten har inga överbalanser.

Åldersstruktur

Andelen brottmål äldre än tolv månader utgjorde 0,7 % vid utgången av 2023 att jämföras med 1,1 % för 2021. Vi ligger därmed långt under snittet för samtliga hovrätter som år 2023 var 13,5 %. Hovrätten hade endast ett brottmål äldre än 24 månader vid utgången av 2023.

Vad gäller tvistemål hade hovrätten ett tvistemål äldre än tolv månader vid utgången av 2023.

Budgetutfall

Hovrättens tilldelade medel för 2023 uppgick till 119 332 000 kr. Hovrättens resultat för året blev 1 045 227 kr. Eftersom beloppet höll sig inom ramen för det tillåtna överskottet fick vi ta med oss hela beloppet till 2024.

UPPMÄRKSAMMADE MÅL I HOVRÄTTEN

Hovrätten har under året avgjort över 5 000 mål av varierande karaktär och storlek. Intresset för vår verksamhet är alltid stort men några av våra mål har väckt extra mycket uppmärksamhet i media och bland allmänheten. Här nämns några av dem.

Sprängolyckan i en bergtäkt

Den 7 oktober 2015 inträffade en tragisk dödsolycka på en bergtäkt på Vångaberget, nordöstra Skåne. En 25-årig grävmaskinist som röjde efter en sprängning i berget avled sedan dolt kvarvarande sprängmedel detonerade och orsakade att en stor sten slungades in i grävmaskinshytten.

Hovrätten dömde sprängarbasen för arbetsmiljöbrott på grund av oaksamhet. Företaget dömdes att betala en företagsbot på 1 180 000 kronor.

Folkrättsbrottet i Syrien

En 44-årig man hade under en väpnad konflikt i Syrien i december 2012 låtit sig fotograferas och filmas tillsammans med döda eller svårt skadade kroppar. Bilderna och filmen hade sedan spridits som en del av krigspropaganda.

Blekinge tingsrätt bedömde gärningen som en svår överträdelse av den humanitära rätten och dömde mannen för folkrättsbrott till fyra månaders fängelse. Hovrätten gjorde samma bedömning som tingsrätten och fastställde straffet till fyra månaders fängelse.

Vårdinnovation och Region Skåne

I målet har en läkare och tidigare vd för bolaget Vårdinnovation stått åtalad tillsammans med två tidigare anställda vid Region Skåne. Läkaren har åtalats för grovt givande av muta och anstiftan av grov trolöshet mot huvudman. De båda tjänstemännen har åtalats för grovt tagande av muta och grov trolöshet mot huvudman.

Hovrätten dömde liksom tingsrätten en läkare och en tidigare anställd på Region Skåne för grovt mutbrott men frikände en tredje person. Hovrätten ansåg däremot att kriterierna för brottet trolöshet mot huvudman inte var uppfyllda. Ingen av de båda tjänstemännen har haft sådana ekonomiska förtroendeställningar som förutsätts för att ansvar för trolöshet mot huvudman ska kunna utdömas. De har varit deltagare i en expertgrupp avseende Region Skånes och Västra Götalandsregionens offentliga upphandling. De har inte haft rätt att fatta bindande beslut för regionerna och har inte heller i övrigt haft ett så självständigt uppdrag som krävs för att de ska anses ha haft en ekonomisk förtroendeställning.

Dödsskjutningen i Karlshamn

Den 13 april 2022 hade två män stämt träff i ett parkeringsgarage i centrala Karlshamn. I samband med detta sköt en då 19-årig man en 23-årig man i bröstet så att han avled.

Blekinge tingsrätt dömde 19-åringen för mord men hovrätten ändrade domen och frikände honom från mordåtalet.

Hovrätten delade tingsrättens bedömning att det var 19-åringen som först blev angripen med våld och att han hade rätt till nödvärn mot angreppet. Hovrätten ansåg dock att angreppet mot 19-åringen var allvarigare än vad tingsrätten funnit eftersom hovrätten ansåg det utrett att det var två personer som angrep 19-åringen. En ny analys av bilder på 19-åringens skyddsväst stödjer också uppgifterna om att 23-åringen attackerade 19-åringen med en machete. Angreppet skedde på en avskild plats, där 19-åringen var utan möjlighet att påkalla hjälp från andra, och hans fysiska handikapp medförde att han inte kunde räkna med att springa ifrån sina angripare. I likhet med tingsrätten anser hovrätten att 19-åringen genom att skjuta 23-åringen i bröstet har använt mer våld än vad nödvärnsbestämmelsen gav honom rätt till men fann att han i den mycket trängda och panikartade situation som uppstod hade haft svårt att besinna sig. Han frikänns därför från ansvar för att ha orsakat 23-åringens död.

Påskupploppen i Malmö

Hovrätten hade flera mål som rörde händelser under de så kallade påskupploppen i Malmö i april 2022. Händelserna på Rosengård var en följd av den allmänna sammankomst som hade anordnats för Rasmus Paludan på Skånegården den 16 april 2022. När poliser kom till Rosengård på kvällarna den 16 och 17 april 2022 möttes de av brinnande barrikader och omfattande stenkastning. Under den första kvällen möttes de också av bland annat en brinnande stadsbuss samt av att det kastades så kallade molotovcocktails mot dem.

Hovrätten dömde bland annat elva personer för grovt sabotage mot blåljusverksamhet. En av de mest aktiva dömdes till fem och ett halvt års fängelse för att bland annat ha medverkat i att sätta eld på en stadsbuss och i ett miljöhus på Rosengård. Han dömdes även för att vid ett annat tillfälle gjort sig skyldig till grov misshandel.

Gruppvåldtäkten i Kungsparken

Sent på kvällen den 22 oktober 2022 patrullerade polis i Kungsparken i Malmö när de fick syn på några personer i ett buskage. Polisen trodde först att det rörde sig om personer som hanterade narkotika. När personerna uppmärksammade polisen sprang de från platsen men polisen kunde mer eller mindre omedelbart gripa en av personerna. En kvinna kom sedan ut från buskaget och berättade för polisen att hon hade blivit våldtagen av personerna. Kort därefter grep polisen ytterligare tre av personerna och den femte greps påföljande dag. Åklagaren åtalade alla fem personerna för grov våldtäkt.

Hovrätten dömde, liksom tingsrätten, de fem tonåringarna, 15–18 år gamla vid gärningstillfället, för grov våldtäkt. Straffvärdet motsvarade sex års fängelse, vilket var ett år högre än vad tingsrätten hade kommit fram till. Det innebar längre straff för samtliga utom för en 15-åring som dömdes till sluten ungdomsvård i 9 månader i stället för ungdomsövervakning.

Mordet på en 19 månaders pojke

En 40-årig man erkände att han i december 2022 orsakade sin sons död i hemmet i Eslöv. Sonen var vid tillfället sjuk och enligt mannens egen beskrivning tryckte han sonens huvud bakåt och nedåt när sonen satt på hans knä för att få honom att sluta gnälla. Våldet resulterade i att barnet dog.

Lunds tingsrätt dömde mannen för mord till livstids fängelse. Mannen överklagade domen till hovrätten och ville i stället dömas för grov miss-handel och vållande till annans död eller i vart fall få ett tidsbestämt fängelsestraff.

Till skillnad från tingsrätten ansåg hovrätten inte att det var visat att mannen i gärningsögonblicket agerat med avsikt att döda sonen. Däremot måste mannen ha insett att det fanns en avsevärd risk för att pojken skulle dö till följd av våldet men i stunden varit likgiltig inför detta. Även hovrätten dömde därför mannen för mord.

Vid en sammanvägd bedömning ansåg hovrätten att omständigheterna kring gärningen var försvårande men samtidigt inte så allvarligt försvårande att livstidsstraff borde dömas ut. Han dömdes därför till fängelse i 18 år.

Skjutningen i centrala Hässleholm

Natten till den 3 oktober 2022 besköts tre män av en person med en Kalasjnikov på Skolgatan i centrala Hässleholm. En av dem skadades svårt men överlevde. Tre äldre personer befann sig i sina sovrum vars fönster låg i skottlinjen.

En pojke, som var 16 år vid tillfället, dömdes av tingsrätten för mordförsök för att han avlossat skotten till tre års slutna ungdomsvård. Hovrätten dömde honom också för framkallande av fara för de tre äldre personerna men ändrade inte påföljden.

En vid brottet 17-årig pojke dömde hovrätten för medhjälp till mordförsöken därför att han hjälpt skytten att åka till Hässleholm och för grovt vapenbrott som gällde befattning med automatkarbinen. Hovrätten ändrade påföljden för honom från fängelse till slutna ungdomsvård.

Två andra tilltalade dömdes av hovrätten för anstiftan av mordförsöken och för grovt vapenbrott.

Drunkningsolyckan på skoltid

Det var den 18 augusti 2020 som en 6-årig pojke dog i en drunkningsolycka under en badaktivitet med skolan. Olyckan skedde i en bassäng invid skolan i Skanör.

Tingsrätten dömde tre lärare som medverkade vid lektionen för arbetsmiljöbrott till villkorlig dom och dagsböter. Även rektorn dömdes för arbetsmiljöbrott. Vellinge kommun dömdes att betala 1,5 miljoner kronor i företagsbot.

Hovrätten gjorde samma bedömning som tingsrätten, med tillägget att hovrätten även ansåg att det ingår i lärarnas tillsynsansvar att bedöma om en viss aktivitet går att genomföra utan att barnen utsätts för oacceptabla risker. Hovrätten gjorde därför, till skillnad från tingsrätten, bedömningen att de tre lärarna var oaktsamma redan när de genomförde lektionen med 40 badande barn i åldrarna 6–7 år där flera inte var simkunniga.

HOVRÄTTENS BIDRAG TILL RÄTTsutvecklingen

Som överinstans spelar hovrätten en viktig roll i rättsutvecklingen. En del av våra avgöranden prövas i Högsta domstolen vars avgörande i sin tur kan bli prejudikat, medan en del av våra avgöranden publiceras i publikationen "Rättsfall från hovrätterna" (RH).

PREJUDIKAT FRÅN HÖGSTA DOMSTOLEN

Under året har flera intressanta avgöranden från hovrätten prövats av Högsta domstolen. Nedan nämns ett urval av dessa.

"Överskottspåståendet om skytten"

NJA 2023 s. 460 (II)

Tolkning av begreppet annan gärning i 30 kap. 3 § rättegångsbalken.

"XML-filen"

NJA 2023 s. 498

En tingsrätts beslut att inte lämna ut en XML-fil i verksamhetsstödet Digitalt brottmålsavgörande överklagas till hovrätten.

"Fruktkniven"

NJA 2023 s. 560

Gränsdragningen mellan misshandel av normalgraden och grov misshandel.

"Advokatens överföringar"

NJA 2023 s. 708

Fråga om två överföringar från klientmedelskontot som en advokat, i enlighet med klientens anvisningar, låtit utföra har utgjort brott enligt lagen om straff för penningtvättsbrott.

"Det avbrutna näringsförbudet"

B 3534-23

När hänsyn ska tas till ett tillfälligt näringsförbud som avbrutits, ska domstolen först bedöma näringsförbudets längd och därefter som huvudregel avräkna tid för det tillfälliga förbudet.

"PFAS"

T 486-23

Fråga om höga halter av PFAS i blodet ska anses utgöra ett sådant fysiskt defekttillstånd som i skadeståndsrättslig mening är en personskada.

RH-REFERAT

Under 2023 har följande av hovrättens avgöranden lämnats in för publicering i RH (publicering sker först vid laga kraft).

- För att en person ska beviljas skuldsanering en andra gång krävs enligt 10 § skuldsaneringslagen att det föreligger särskilda skäl. Vid en sammantagen bedömning ska det med tillräcklig styrka framstå som skäligt att bevilja skuldsanering en andra gång. Hovrätten har ansett att det beträffande den 77-åriga gäldenären vid denna bedömning varit skäligt att bevilja skuldsanering en andra gång (RH 2023:8).

Sedan tingsrätten dömt en person för brott mot utlänningslagen och ålagt ett aktiebolag att betala särskild avgift enligt samma lag har fråga uppkommit om personen och bolaget har vidtagit de kontroller och åtgärder som krävts för att undgå ansvar och särskild avgift när de förlitade sig på ett LMA-kort med undantag från krav på arbetstillstånd, men undantaget förföll i förtid (RH 2023:24)

- Innebörden av rekvisitet bevittna vid barnfridsbrott (RH 2023:37)

*Hovrättens
atrium*

*Hovrättslagmannen Bob Nilsson Hjorth
framför tavlan han skapat.*

HOVRÄTTÅRET 2023 I KORTHET

Vi har under året avgjort drygt 5 000 mål av varierande karaktär och storlek. Även vid sidan av vår kärnverksamhet har hovrättsåret varit händelserikt med många spännande händelser och möten. Nedan följer några exempel.

JANUARI

FEBRUARI

MARS

JANUARI

- Intervjuer hålls för adjungerade råd.
- Nicolas Lunabba, som skrivit boken "Blir du ledsen om jag dör" föreläser om sin bok och sitt arbete som verksamhetsansvarig för organisationen Helamalmö.
- Presidentmöte med Yngreföreningen.
- Delar av ledningsgruppen besöker Ystads tingsrätt.
- Fiskalsutbildning; adjungerade rådet Cindy Costéus föreläser om häktning och restriktioner ur ett åklagarperspektiv.

FEBRUARI

- Våra nya hovrättsråd börjar.
- Hovrätten anställer en regional arkivarie.
- Fiskalsintervjuer hålls och två fiskaler antas till domarbanan.
- En ny varuautomat installeras vid lunchrummet.
- Fiskalsutbildning; ställföreträdande chefsrådmannen Andreas Gustafsson föreläser om insolvensrätt.

MARS

- Jämställdhetsmyndigheten håller en informationsträff för personalen.
- Releaseparty med tårta med anledning av vår Verksamhetsberättelse 2022.
- Den första alumniträffen hålls i hovrättens lokaler.
- Louise Bringselius föreläser på chefs- och ledarskapsdag om tillitsbaserat ledarskap.
- Fiskalsutbildning; biträdande juristen och hovrättsassessorn Hampus Ekelund berättar om arbetet som affärsjurist.

APRIL

MAJ

JUNI

APRIL

- Personalen erbjuds hjälp med individuella träningsprogram av en PT som en del av friskvårdsarbetet.
- Utrymningsövning i samverkan med räddningstjänsten, polisen och kriminalvården.
- Presidentmöte med fiskalerna.
- Ett skolprojekt inleds för att öka kunskapen om domstolens roll i en liberal demokrati.
- Fiskalsutbildning; rådmannen Peter Krikström föreläser om ordning och säkerhet i domstol – särskilt om ordföranderoller.

MAJ

- Chefsdomarinternat på Mossbylund tillsammans med tingsrättslagmän och chefsrådmän.
- Joakim Palmkvist håller en lunchföreläsning om hur han och andra journalister bevakar stora brottmål.
- Ledningsgruppen genomför en krishanteringsövning med stöd av Domstolsverket.
- Fiskalsintervjuer hålls och sex fiskaler antas till domarbanan.
- Fastighetsägaren bjuder på cykelservice.
- Flera medarbetare genomgår utbildning i HLR och användning av hjärtstartare.
- Fiskalsutbildning; justitiesekreteraren Anton Dahllöf berättar om arbetet som justitiesekreterare i Högsta domstolen

JUNI

- Våravslutning där bibliotekarien Dag Johannesson tilldelas NOR.
- Ombyggnaden av hyres- och arrendenämndens kontorslokaler till fem hänvisningsrum, ett överläggningsrum och ett nämndemannarum påbörjas.

AUGUSTI

SEPTEMBER

OKTOBER

AUGUSTI

- Ombyggnaden av hyres- och arrendenämndens två salar till en ny sal 8 påbörjas. Åklagarnas pausrum byggs ut med ett pentry.

SEPTEMBER

- Friskvårdseftermiddag på Bulltofta rekreatiomsområde.
- Fiskalsintervjuer hålls och tre fiskaler antas till domarbanan.
- Presidentmöte med fiskalerna.
- Ledningsgruppen besöker Blekinge tingsrätt.
- Fiskalsutbildning; adjungerade rådet Samuel Lundberg berättar om arbetet som kronofogde och då särskilt om utsökningsrätt ur en kronofogdes perspektiv.

OKTOBER

- Hovrätten arrangerar ett regionalt domarinternat på Tylösand för samtliga domare på hovrätten och tingsrätterna inom domkretsen.
- Presidentmöte med tf. assessorer.
- Hanna Linderstål föreläser om bland annat informationspåverkan under hovrättens utbildningseftermiddag.
- Emma Regné och Joakim Westerlund föreläser för studenter på lärarutbildningen vid Malmö universitet. Föreläsningen följs upp av seminarium där även Fredrik Landgren och Karoline Fridolf medverkar.
- Fiskalsutbildning; hovrättsrådet Karoline Fridolf föreläser om osjälvtändiga brottsformer och ansvarsfrihetsgrunder.

NOVEMBER

DECEMBER

NOVEMBER

- Hovrätten deltar i JiA-dagarna på Lunds universitet.
- Hovrättens och Yngreföreningens gåsamiddag.
- Allmänna reklamationsnämndens generaldirektör Marcus Isgren besöker hovrätten och informerar fiskaler och tf. assessorer om uppdrag som föredragande i nämnden.
- Tingsfiskalsträff i hovrätten med efterföljande after work.
- Regional praxisdiskussion på High Court med Simon Andersson, docent och universitetslektor vid Stockholms universitet som pratar om beviskrav och de olika häktningsskäl.
- Fiskalsutbildning; rådmannen Joakim Svensson berättar om arbetet som administrativ assessor/rådman

DECEMBER

- Nya hänvisningsrum invigs på plan 2.
- Luciafirande med Culpakören från Juridicum.
- Julavslutning där hovrättsrådet Ann-Louise Roos tilldelas NOR.
- Fiskalsutbildning; hovrättsrådet Per G. Hansson föreläser om bokföringsbrott och skattebrott.

*Hovrättens presidentporträtt i
den nybyggda delen på plan 2.*

HOVRÄTTEN ÖVER SKÅNE OCH BLEKINGE
SVERIGES DOMSTOLAR